

Tilburg University

(Adoptief)kind en de Successiewet

van Vijfeijken, I.J.F.A.; Gubbels, N.C.G.

Published in:

WPNR: Weekblad voor privaatrecht, notariaat en registratie

Publication date:

2012

Document Version

Early version, also known as pre-print

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):

van Vijfeijken, I. J. F. A., & Gubbels, N. C. G. (2012). (Adoptief)kind en de Successiewet. *WPNR: Weekblad voor privaatrecht, notariaat en registratie*, 143(6919), 161-162.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

(Adoptief)kind en de Successiewet

Dr. N.C.G. Gubbels

Prof. mr. I. J.F.A. van Vijfeijken

Een opmerkelijk geval. Het werd gepubliceerd in Vakstudienieuws (2012/6.18) onder het kopje 'Hardheidsclausule voor geadopteerd kind dat relatie opgebouwd had met biologische moeder'. Wat was de casus? Een geadopteerd kind had sinds enige jaren een band ontwikkeld met zijn biologische moeder. Als de moeder overlijdt, blijkt dat zij in haar testament haar kind tot erfgenaam heeft benoemd. Tot zover weinig opmerkelijk. Het opmerkelijke zit naar onze mening in het feit dat een beroep op de hardheidsclausule nodig was. De inspecteur had op de verkrijging namelijk tariefgroep III toegepast (2009: tarieven oplopend van 41% tot 68%). Nog opmerkelijker is het feit dat het beroep op de hardheidsclausule in eerste instantie is afgewezen. Na heroverweging heeft de staatssecretaris, gelet op de bijzondere omstandigheden van dit geval, besloten de hardheidsclausule alsnog toe te passen door middel van een tegemoetkoming.

In de aantekening bij de Vakstudienieuws wordt de vraag opgeworpen welke bijzondere omstandigheden in dit geval de doorslag hebben gegeven. De verzoeker had aangevoerd dat de relatie tussen zijn natuurlijke moeder en hem was hersteld, hetgeen zou blijken uit het feit dat zij hem tot erfgenaam had benoemd. Bovendien zou ingevolge de huidige Successiewet wel rekening kunnen worden gehouden met veranderde maatschappelijke opvattingen en menselijke relaties. Ook wijst hij op de onvrijwilligheid van de afstand destijds. De annotator in de Vakstudienieuws gaat ervan uit 'dat in soortgelijke situaties het indienen van een verzoek om vrijstelling en toepassing van het kindtarief met toepassing van de hardheidsclausule niet bij voorbaat kansloos lijkt als de band tussen biologische ouder(s) en het geadopteerde kind is hersteld.'

Waarom is dit alles naar onze mening opmerkelijk? Omdat in art. 2, derde lid, letter i, AWR het kind is gedefinieerd als een 'eerstegraads bloedverwant (...) in de neergaande lijn'. Er wordt voor het begrip 'kind' dus niet aangeknoopt bij de familierechtelijke betrekking, maar bij bloedverwantschap. In het Burgerlijk Wetboek wordt nergens een definitie gegeven van 'bloedverwantschap'. Tussen een adoptiefkind en zijn adoptiefouders ontstaat weliswaar een familierechtelijke betrekking (art. 1:3 jo. art. 1:229 BW), maar nergens is bepaald dat daarmee de bloedverwantschap met de biologische ouder eindigt. Een biologisch kind blijft daarom, ook nadat het is geadopteerd, een bloedverwant in de neergaande lijn van zijn biologische ouder. Enkel de familierechtelijke betrekking met de biologische ouders wordt verbroken.

Art. 1:229 jo art. 1:3 BW, bewerkstelligen dat een adoptiekind onder de definitie van art. 2, derde lid, letter i, AWR valt en dus ook voor de Successiewet als kind wordt aangemerkt van zijn adoptief ouders. Er is echter geen wettelijke basis om te concluderen dat een geadopteerd kind geen bloedverwant meer is van zijn biologische ouders en daarmee geen kind meer zou zijn in de zin van art. 2, derde lid, letter i, AWR.

Nu voor de toepassing van de belastingwetgeving het begrip kind niet volgens de familierechtelijke normen is gedefinieerd, is op de verkrijging van het adoptiefkind naar onze mening de kindvrijstelling en tariefgroep I van toepassing. Of het kind een relatie heeft ontwikkeld met zijn ouder, de veranderde maatschappelijke opvattingen en de onvrijwilligheid van de afstand doen niet terzake.

Voor de volledigheid merken wij op dat dit na de wijziging van de Successiewet per 1 januari 2010 niet anders is. Weliswaar wordt bij de tariefgroepen (art. 24 SW) niet meer de term 'kind' gebruikt maar 'afstammeling', maar het kind stamt ook af van zijn biologische ouder. Bovendien blijkt nergens uit dat de wetgever met de term 'afstammeling' een andere invulling aan het begrip 'kind' heeft willen geven. Niettemin heeft het onze voorkeur dat ook bij de tariefgroepen het, in de fiscale en civiele wetgeving gedefinieerde, begrip kind wordt gebruikt. Zie hierover onze bijdrage in WPNR 2010/6831.

Het voorgaande brengt mee dat een adoptiefkind gebruik kan maken van de kindvrijstelling en tariefgroep 1 indien hij erft of geschonken krijgt van zowel zijn adoptiefouder als biologische ouder. Dit geldt voor ieder kind dat in familierechtelijke zin een andere ouder heeft dan de biologische ouder.. Hiertegen bestaat naar onze mening geen bezwaar. Indien een biologische ouder schenkt of nalaat aan zijn kind is even goed sprake van een vermogensoverdracht binnen een ouder-kindrelatie als het geval dat een ouder in familierechtelijke zin nalaat of schenkt aan zijn kind